

MUNI

Postoj Masarykovy univerzity k vydavatelství MDPI

Masarykova univerzita

Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1111, E: info@muni.cz, W: www.muni.cz

Postoj Masarykovy univerzity k vydavatelství MDPI

Publikační zvyklosti mnoha oborů prošly do současné chvíle významnou proměnou směrem ke značné oborové diverzitě, nárůstu vědecké literatury obecně a využívání nových digitálních technologií. Trend otevřené vědy v širším smyslu je v současnosti ve vědeckém publikování běžným a žádoucím jevem. Příznivé dopady otevřené vědy a tradiční model důvěryhodných recenzních řízení však mohou narušovat vydavatelské praktiky parazitující na systému vědeckého publikování (tzv. predátorské časopisy a vydavatelé). Tyto praktiky, ale i další jevy, jako je nadužívání metrik, vedou k relativizaci spolehlivosti a významu tradičního modelu publikování a následně k vyvíjení nových modelů (např. post-publication peer review), které usilují o zmenšení významu příčin této snížené důvěryhodnosti.

Masarykova univerzita (MU) zastává principiální postoj, že kvalitu vědecké práce nelze hodnotit pouze prismatem vnějších znaků časopisu nebo jiného publikačního kanálu, a současně respektuje, že akademická činnost potřebuje vysokou míru svobody a diverzity, aby mohlo docházet k žádoucím inovacím, uplatnění individuálních talentů a mezioborovým spolupracím. V souladu s mezinárodním dokumentem „The Agreement on Reforming Research Assessment“ a účastí v Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA) MU přijímá principy hodnocení založené na smyslu, relevanci a kvalitě samotné vědecké práce, nikoli jen na vnějších znacích (reprezentovaných např. metrikami). Masarykova univerzita však současně u svých zaměstnanců a studentů odmítá nežádoucí jev publikování v tzv. predátorských časopisech, dle zásad ukotvených v dokumentu „Postoj MU k tzv. predátorským vydavatelům a odborným časopisům“ ze dne 7.1.2016 a ve znění jeho budoucích aktualizací.

Nakladatelství MDPI vnímá světová akademická komunita nejednoznačně. Některé časopisy těchto nakladatelství indexují respektované světové bibliografické databáze Web of Science a Scopus, což signalizuje, že jsou schopny vyhovět požadavkům kvality v rámci evaluačního procesu nutného pro vstup časopisů do dané databáze. Tím je obvykle zaručeno, že časopis nenaplňuje znaky predátorského publikování v tradičním smyslu, reprezentovaném formálními kritérii (viz např. služba Think.Check.Submit.). Pro část odborné komunity jsou přesto časopisy vydávané tímto nakladatelstvím nepřijatelným publikačním kanálem kvůli individuálním zkušenostem a pochybnostem o kvalitě recenzního řízení, oborové relevanci, agresivní marketingové politice, výraznému nárůstu počtu publikovaných časopisů (zejména tzv. special issues) a podobně. V akademické komunitě jsou některé tyto jevy považovány za nové formy tzv. predátorských praktik.

Diskuse nad nakladatelstvím MDPI dosáhla míry, kdy nelze pochybnosti považovat za marginální. Přes výše uvedené principiální postoje MU proto nelze v případě systematického publikování v časopisech tohoto vydavatelství vyloučit riziko poškození pověsti a negativních důsledků pro individuální kariéry v rámci celosvětové komunity a v různých externích hodnoceních výsledků výzkumu, na které již MU nemá vliv. MU proto na základě usnesení kolegia rektora ze dne 7. 2. 2023 vydává směrem ke své akademické obci v souladu se zachováním výše uvedených principů hodnocení výzkumu a publikační činnosti následující doporučení:

Zaměstnanci a studenti MU by měli pečlivě zvažovat publikování v časopisech vydavatelství MDPI. Přestože nelze pochybné prvky praktik editorských a redakčních rad vztáhnout na celé nakladatelství, počet časopisů, které akademická komunita vnímá jako nespolehlivé, poukazuje na systémový problém v řízení kvality časopisů v rámci tohoto vydavatelství. Dále je doporučeno

- Pečlivě zvažovat účast v edičních radách časopisů MDPI, zejména v tzv. special issues, jejichž vydávání nemusí řídit samotný časopis a míra kvality recenzí může být tak ještě snížena (tato praxe se však obecně liší mezi různými vydavatelstvími).
- Pokud to lze, preferovat časopisy, které nezakládají pochybnost o relevanci a kvalitě editorské činnosti a respektu v rámci celosvětové komunity (např. časopisy odborných společností).
- Na tuto problematiku je potřeba nahlížet jak z pozice hodnoceného (autora), tak z pozice hodnotitele (recenze, evaluace, komise).